SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
NANOFOTONİK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (CÜNAM)

BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

MADDE 1 – Amaç

(1) Bu Yönergenin amacı; Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Nanofotonik Uygulama ve Araştırma Merkezi (CÜNAM) araştırma altyapısında yürütülen bilimsel araştırma, teknoloji geliştirme, ölçüm-analiz hizmeti, eğitim ve yayın faaliyetlerinde uyulması gereken etik ilke ve kuralları belirlemek; CÜNAM Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun oluşumunu, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemek; etik ihlal iddialarının adil, tarafsız, gizlilik esasına dayalı ve zamanında incelenmesini sağlamak ve CÜNAM bünyesinde araştırma dürüstlüğü kültürünü kurumsallaştırmaktır.

MADDE 2 – Kapsam

(1) Bu Yönerge;

a) CÜNAM bünyesinde 6550 sayılı Kanun uyarınca istihdam edilen araştırmacı, teknik, idari ve destek personelini,

b) Yükseköğretim kurumları ile kamu kurum ve kuruluşlarından CÜNAM'a tam veya yarı zamanlı olarak görevlendirilen akademik ve idari personeli,

c) CÜNAM'da yürütülen projelerde görev alan bursiyerleri, kısmi zamanlı çalışan, stajyer ve işyeri eğitimindeki öğrencileri ve CÜNAM altyapısını kullanarak tez çalışması yürüten lisansüstü öğrencileri,

ç) Yerli ve yabancı uyruklu ziyaretçi araştırmacıları,

d) CÜNAM altyapısından hizmet alımı veya doğrudan cihaz kullanımı yoluyla yararlanan iç ve dış kullanıcıları,

e) Etik Kurul üyeleri, sekretarya personeli ile inceleme süreçlerinde görevlendirilen bilirkişi ve uzmanları kapsar.

(2) Bu Yönerge; birinci fıkrada sayılan kişilerin CÜNAM altyapısı, verileri, numuneleri, kaynakları veya kurumsal adı kullanılarak gerçekleştirdiği her türlü bilimsel araştırma, proje, tez, ölçüm-analiz hizmeti, eğitim ve bilimsel etkinlik ile yurt içinde ve yurt dışında yayımlanan veya yayımlanmak üzere gönderilen her türlü yayına ilişkin araştırma ve yayın etiği konularını kapsar.

(3) İnsan ve hayvanlar üzerinde deney niteliği taşıyan araştırmalar ile klinik araştırmaların etik değerlendirmesi bu Yönergenin kapsamı dışındadır. Bu tür araştırmalar için ilgili mevzuat uyarınca yetkili etik kurullarından onay alınır.

MADDE 3 – Dayanak

(1) Bu Yönerge; 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun ile 6550 Sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine dayanılarak; Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi (Yükseköğretim Genel Kurulunun 28/8/2025 tarihli kararıyla yapılan değişiklikler dâhil) ile Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi esas alınarak hazırlanmıştır. Yönergenin uygulanmasında, araştırma altyapılarında evrensel nitelikli bilimsel araştırma ve etik kurallarına uyulacağını öngören 6550 Sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrası esas alınır; Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kıyasen uygulanır.

MADDE 4 – Tanımlar

(1) Bu Yönergede geçen;

a) Altyapı Müdürü: CÜNAM Müdürünü,

b) Araştırma Altyapısı (CÜNAM): 6550 sayılı Kanun kapsamında yeterlik alarak tüzel kişilik kazanan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Nanofotonik Uygulama ve Araştırma Merkezini,

c) Araştırmacı: CÜNAM bünyesinde istihdam edilen veya CÜNAM'a görevlendirilen ve bilimsel araştırma-geliştirme faaliyetlerinde görev alan öğretim üyesi, doktoralı araştırmacı, araştırmacı, mühendis ve teknik personel ile bursiyer ve öğrencileri,

ç) Çıkar çatışması: Kişinin bilimsel veya mesleki muhakemesinin mali, ticari, akademik, ailevi ya da kişisel bir menfaat veya ilişki nedeniyle etkilenmesi ya da etkileniyor izlenimi uyandırması hâlini,

d) Çift kullanımlı teknoloji: Sivil amaçların yanı sıra askerî veya güvenlik amaçlı uygulamalarda da kullanılabilen; ihracatı veya transferi ulusal mevzuat ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası kontrol rejimleri kapsamında izne veya sınırlamaya tabi olabilen malzeme, cihaz, yazılım, reçete ve teknik bilgiyi,

e) Danışma Kurulu: CÜNAM Danışma Kurulunu,

f) Etik Kurul: CÜNAM Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunu,

g) Etik Uygunluk Görüşü: Etik Kurulun, başlatılmadan önce kendisine sunulan araştırma, proje veya bilimsel etkinlik hakkında bu Yönerge çerçevesinde verdiği değerlendirme ve onay kararını,

ğ) Ham veri: Kristal büyütme, fabrikasyon, ölçüm, karakterizasyon, simülasyon ve hesaplama süreçlerinde üretilen; işlenmemiş cihaz çıktıları, büyütme ve proses kayıtları (reçete, log ve parametre dosyaları), görüntüler, spektrumlar, kodlar, model girdileri ve laboratuvar defterleri dâhil olmak üzere bir bulgunun yeniden oluşturulması ve doğrulanması için gerekli her türlü birincil kaydı,

h) İlgili: Hakkında etik ihlal iddiası bulunan ve inceleme başlatılan kişiyi,

ı) Kullanıcı: CÜNAM altyapısından cihaz kullanımı, ölçüm-analiz hizmeti, eğitim veya iş birliği yoluyla yararlanan CÜNAM içi ve dışı gerçek ve tüzel kişileri,

i) Laboratuvar Yönetim Sistemi (LYS): Cihaz rezervasyonu, kullanıcı yetkilendirmesi, cihaz kullanım kayıtları ve hizmet taleplerinin yönetildiği, CÜNAM OTOLAB dâhil, CÜNAM'ın elektronik laboratuvar yönetim sistemlerini,

j) Üniversite: Sivas Cumhuriyet Üniversitesini,

k) Üretken yapay zekâ: Kullanıcı girdilerine dayanarak metin, görsel, kod, veri veya benzeri içerik üreten yapay zekâ araç ve sistemlerini,

l) Yönetim Kurulu: CÜNAM Yönetim Kurulunu

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Temel Etik İlkeler ve Sorumluluklar

MADDE 5 – Temel İlkeler

(1) Bu Yönerge kapsamındaki kişiler, tüm faaliyetlerinde aşağıdaki ilkelere uymakla yükümlüdür:

a) Dürüstlük ve doğruluk: Araştırmanın tasarımı, yürütülmesi, kaydedilmesi, analizi ve raporlanmasında doğru, eksiksiz ve şeffaf davranmak,

b) Tekrarlanabilirlik ve izlenebilirlik: Bulguların; kullanılan yöntem, cihaz, numune ve proses koşullarıyla birlikte üçüncü kişilerce doğrulanabilecek biçimde kayıt altına alınmasını sağlamak,

c) Hesap verebilirlik: Yürütülen çalışmanın ve yayımlanan sonuçların bilimsel ve etik sorumluluğunu üstlenmek,

ç) Adillik ve saygı: Ekip üyelerinin, öğrencilerin, teknik personelin ve iş birliği yapılan kişi ve kurumların emeğini adil biçimde tanımak; ayrımcılık, baskı ve psikolojik taciz içeren davranışlardan kaçınmak,

d) Gizlilik ve güven: Projeler, iş birlikleri, hizmet ilişkileri ve hakemlik süreçlerinde edinilen bilgilerin gizliliğine riayet etmek,

e) Toplumsal sorumluluk: Çalışmaların insan sağlığı, çevre, ulusal güvenlik ve kamu yararı üzerindeki olası etkilerini gözetmek; kamu kaynaklarıyla edinilen araştırma altyapısını verimli ve amacına uygun kullanmak,

f) Açık bilim: Fikri ve sınai mülkiyet hakları, gizlilik yükümlülükleri ve sözleşme hükümleri saklı kalmak kaydıyla araştırma çıktılarının ve verilerin paylaşımını desteklemek.

(2) CÜNAM yönetimi; bu ilkelerin uygulanmasını kolaylaştıracak kurumsal düzenlemeleri yapmak, gerekli eğitimleri sağlamak ve etik kaygılarını dile getiren kişiler için güvenli bir ortam oluşturmakla yükümlüdür.

MADDE 6 – Araştırma Verisi ve Kayıtların Bütünlüğü

(1) Kristal büyütme, fabrikasyon, ölçüm ve karakterizasyon çalışmalarına ait ham veriler; tarih, kullanıcı, cihaz, numune kodu ve proses/ölçüm koşulları ile ilişkilendirilerek CÜNAM'ın kurumsal veri

depolama sistemlerinde ve/veya elektronik laboratuvar defterlerinde saklanır. Büyütme reçeteleri ve proses log dosyaları değiştirilmeden arşivlenir.

(2) Ham veriler; ilgili yayın, tez veya proje raporunun yayımlanmasından ya da tamamlanmasından itibaren en az beş (5) yıl, proje sözleşmesi veya fon sağlayıcı kuruluş daha uzun bir süre öngörmüşse o süre boyunca saklanır.

(3) Görüntü ve spektrum verilerinde (optik mikroskop, AFM, profilometre, XRD, PL, Raman, elipsometre ve benzeri) yalnızca verinin tamamına eşit olarak uygulanan ve bulguyu değiştirmeyen düzeltmeler yapılabilir. Arka plan çıkarma, düzgünleştirme, normalizasyon, eğri uydurma ve benzeri işlemler yayında veya raporda açıkça belirtilir; özgün dosyalar saklanır. Bir görüntüye öge eklemek, çıkarmak veya gizlemek ve farklı numunelere ait verileri tek numuneye aitmiş gibi sunmak yasaktır.

(4) Temsilî olduğu belirtilen sonuçlar, gerçekten temsil niteliği taşıyan ölçümlerden seçilir. Çelişen veya başarısız sonuçların bilimsel değerlendirmeyi yanıltacak şekilde gizlenmesi yasaktır.

(5) LYS ve cihaz kullanım kayıtları, araştırma kayıtlarının bütünlüğünü teyit eden kurumsal kayıtlardır. Bu kayıtların gerçeğe aykırı biçimde oluşturulması veya değiştirilmesi ya da başka bir kullanıcının hesabı veya kimlik kartı kullanılarak işlem yapılması yasaktır.

(6) CÜNAM'dan ayrılan kişiler, CÜNAM'da ürettikleri ham verileri ve kayıtları eksiksiz olarak teslim eder; bu verilerin kopyalarını ancak Altyapı Müdürlüğünün yazılı izniyle ve gizlilik yükümlülükleri çerçevesinde kullanabilir. Bu hüküm, tez sahibi öğrencilerin kendi tezlerine ilişkin verileri, ilgili sözleşme ve gizlilik hükümleri saklı kalmak kaydıyla bilimsel amaçla kullanma hakkını ortadan kaldırmaz.

MADDE 7 – Yazarlık, Kurumsal Adres ve Teşekkür

(1) Bir yayında yazar olarak yer alabilmek için aşağıdaki koşulların birlikte sağlanması esastır:

a) Çalışmanın fikir ve tasarımına, verilerin elde edilmesine (kristal büyütme, fabrikasyon, ölçüm ve karakterizasyon dâhil) veya analiz ve yorumlanmasına önemli düzeyde katkı sağlamak,

b) Metnin hazırlanmasına veya önemli bilimsel içerik bakımından eleştirel olarak gözden geçirilmesine katılmak,

c) Yayımlanacak son hâli onaylamak ve çalışmanın ilgili bölümlerinin doğruluğundan sorumluluk almayı kabul etmek.

(2) Yalnızca rutin ölçüm hizmeti vermek, finansman veya cihaz temin etmek ya da idari yöneticilik görevi yürütmek tek başına yazarlık gerekçesi değildir; bu katkılar teşekkür bölümünde belirtilir. Buna karşılık büyütme, fabrikasyon veya ölçüm sürecine özgün bilimsel ve teknik katkı sağlayan mühendis, teknisyen ve öğrencilerin katkısı yazarlık değerlendirmesinde dikkate alınır.

(3) Yazar listesi ve yazar sıralaması, katkılar esas alınarak çalışmanın başında veya en geç gönderim öncesinde yazarlar arasında mutabakatla belirlenir. Katkıların CRediT (Katkı Rolleri Sınıflandırması) gibi uluslararası kabul görmüş sınıflandırmalar kullanılarak belirtilmesi teşvik edilir. Sorumlu yazar, tüm yazarların gönderimden haberdar olmasını ve son metni onaylamasını sağlar.

(4) Lisansüstü tezlerden üretilen yayınlarda öğrencinin katkısı yazar sıralamasına hakkaniyete uygun biçimde yansıtılır; tezin esasını oluşturan yayınlarda, aksi yönde yazılı mutabakat bulunmadıkça, öğrencinin ilk yazar olması esastır.

(5) CÜNAM altyapısı kullanılarak gerçekleştirilen yayın, bildiri ve tezlerde kurumsal adres aşağıdaki standart biçimde yazılır:

Türkçe: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Nanofotonik Uygulama ve Araştırma Merkezi (CÜNAM), 58140, Sivas, Türkiye

İngilizce: Sivas Cumhuriyet University, Nanophotonics Application and Research Center (CÜNAM), 58140, Sivas, Türkiye

(6) CÜNAM altyapısında elde edilen sonuçlara dayanan yayınların teşekkür bölümünde, çalışmanın 6550 sayılı Kanun kapsamında desteklenen CÜNAM altyapısı kullanılarak gerçekleştirildiği; projeyle desteklenen çalışmalarda ise destekleyen kuruluşun tam adı, program adı ve proje numarası eksiksiz olarak belirtilir. Standart teşekkür ifadesi Altyapı Müdürlüğünce belirlenerek duyurulur.

(7) Çalışmaya katkısı bulunmayan kişilerin CÜNAM adresiyle yayınlarda yer alması, CÜNAM ile ilişkisi sona eren kişilerin bu tarihten sonra başlattıkları çalışmalarda CÜNAM adresini kullanması ve CÜNAM'ın adının, logosunun veya altyapısının izinsiz olarak tanıtım ya da ticari amaçla kullanılması yasaktır.

(8) Araştırmacılar; yağmacı (predatör) olduğu bilinen veya yayın etiğine aykırı uygulamaları tespit edilmiş dergi ve kongrelerde yayın yapmaktan ve bu yayın organlarında editörlük veya hakemlik görevi üstlenmekten kaçınır. Bu tür yayınlar CÜNAM performans değerlendirmelerinde dikkate alınmayabilir.

MADDE 8 – Altyapı Hizmetleri ve Ölçüm Sonuçlarında Dürüstlük

(1) CÜNAM tarafından iç ve dış kullanıcılara sunulan ölçüm, analiz, büyütme ve eğitim hizmetlerine ilişkin raporlar; ölçümün gerçekte yapıldığı cihazı, tarihi, ölçüm koşullarını, numune tanımını ve gerekli hâllerde ölçüm belirsizliği ile sınırlılıkları doğru biçimde yansıtır. Ölçüm sonuçları hizmet alanın talebi doğrultusunda değiştirilemez; gerçekte yapılmamış bir ölçüm yapılmış gibi raporlanamaz.

(2) Akreditasyon kapsamında olmayan ölçümlere ilişkin raporlarda bu husus belirtilir; raporlar akredite ölçüm izlenimi uyandıracak biçimde düzenlenemez.

(3) Hizmet kapsamında CÜNAM'a teslim edilen numuneler, veriler ve bunlara ilişkin bilgiler gizlidir. CÜNAM personeli, hizmet alanın yazılı izni olmaksızın bu numune ve verileri kendi araştırma veya yayınlarında kullanamaz ve üçüncü kişilerle paylaşamaz.

(4) CÜNAM altyapısında elde ettiği sonuçları yayımlayan dış kullanıcılar, Madde 7'nin altıncı fıkrası uyarınca CÜNAM'ı teşekkür bölümünde belirtir. Hizmetin özgün bilimsel katkı içerdiği durumlarda yazarlık, taraflar arasında hizmet başlamadan önce yazılı olarak kararlaştırılır.

(5) Cihaz kullanımında LYS rezervasyon ve kayıt kurallarına, CÜNAM altyapı kullanım ilkelerinde belirlenen öncelik sıralamasına ve fiyatlandırma esaslarına uyulur. Kullanıcılara bu esaslar dışında haksız öncelik veya ayrıcalık tanınamaz.

(6) CÜNAM tarafından dış kullanıcılara veya firmalara verilen ölçüm, analiz ve test raporları sadece ilgili numune için geçerli bilimsel veri niteliğindedir. Bu raporlar, CÜNAM'ın yazılı izni olmaksızın ticari ürün reklamlarında, ambalajlarda veya haksız rekabet yaratacak şekilde 'CÜNAM Onaylı/Sertifikalı Ürün' ibaresiyle kullanılamaz.

MADDE 9 – Çıkar Çatışması

(1) Araştırmacılar; yürüttükleri araştırma, proje, hizmet ve değerlendirme süreçlerinde, satın alma teknik şartnamelerinin hazırlanmasında ve personel ya da öğrenci seçiminde; şirket ortaklığı, danışmanlık, istihdam, lisans geliri, akademik şirket (spin-off) ilişkisi ve yakın akrabalık gibi gerçek veya potansiyel çıkar çatışmalarını yazılı olarak beyan eder.

(2) CÜNAM personeli ve CÜNAM'a görevlendirilen araştırmacılar, göreve başlarken ve her yıl Ocak ayında EK-2'de yer alan "Araştırma Etiği Taahhütnamesi ve Çıkar Çatışması Beyan Formu"nu doldurur; beyanlarında değişiklik olması hâlinde formu otuz (30) gün içinde günceller.

(3) Çıkar çatışması bulunan kişi, ilgili karar ve değerlendirme süreçlerine katılamaz. Akademik şirketlerin CÜNAM altyapısından yararlanması, altyapı kullanım ilkelerinde belirlenen esaslar dışında ayrıcalık doğurmaz.

(4) Sanayi ve fon sağlayıcı kuruluşlarla yapılan sözleşmeler, araştırma sonuçlarının bu kuruluşların çıkarları doğrultusunda değiştirilmesine veya bilimsel olarak geçerli sonuçların süresiz olarak yayımlanmamasına imkân veren hükümler içeremez. Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması amacıyla yayın süreçlerinin makul bir süre ertelenmesine ilişkin hükümler saklıdır.

MADDE 10 – Gizlilik, Güvenlik ve Çift Kullanımlı Teknolojiler

(1) Savunma sanayii ve sanayi kuruluşlarıyla yürütülen proje ve iş birliklerinde sözleşme ile gizli olarak nitelendirilen bilgi ve belgeler ile CÜNAM'ın gizli bilgi niteliğindeki büyütme reçeteleri, proses bilgileri ve tescil edilmemiş buluşları; ilgili sözleşmeler ve CÜNAM Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları (FSMH) Yönetimi, Değerlendirilmesi ve Ticarileştirilmesi Yönergesi hükümleri çerçevesinde korunur.

(2) Kuantum çağlayan lazerler, kızılötesi dedektörler, lazer diyotlar ve benzeri çift kullanımlı nitelik taşıyabilen teknolojilere ilişkin uluslararası iş birliklerinde; yurt dışına numune, malzeme, reçete, yazılım veya teknik bilgi aktarımında, yabancı uyruklu kişilere verilen uygulamalı eğitimlerde ve hassas teknik ayrıntılar içeren yayınlarda ihracat kontrolüne ilişkin ulusal mevzuat, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası rejimler ve sözleşme hükümleri gözetilir. Tereddüt hâlinde Altyapı Müdürlüğü aracılığıyla Etik Kurulun ve gerekli görülen hâllerde hukuk müşavirinin görüşü alınır.

(3) Yabancı uyruklu ve ziyaretçi araştırmacıların laboratuvar, cihaz ve veri erişim yetkileri, yürüttükleri çalışmanın kapsamı ile sınırlı olarak LYS üzerinden rol esaslı biçimde tanımlanır.

(4) Araştırmacılar, çalışmalarının öngörülebilir kötüye kullanım risklerini değerlendirir; bu risklerin yüksek olduğu durumlarda sonuçların yayımlanma ve paylaşılma biçimini Etik Kurulun görüşünü alarak belirler.

(5) Kişisel veri içeren her türlü kayıt (anket, kullanıcı ve personel verileri, giriş-çıkış kayıtları ve benzeri) 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine uygun olarak işlenir ve saklanır.

MADDE 11 – Üretken Yapay Zekâ Kullanımı

(1) Üretken yapay zekâ araçları; dil düzenleme, literatür taraması, kod geliştirme ve veri analizi gibi amaçlarla, yayın organının ve fon sağlayıcı kuruluşun politikalarına uygun olarak kullanılabilir. Bu kullanım yayında veya raporda açıkça beyan edilir. Yükseköğretim Kurulunun bu konudaki etik rehber ilkeleri gözetilir.

(2) Üretken yapay zekâ araçları yazar olarak gösterilemez. Bu araçlarla üretilen içeriğin doğruluğundan, özgünlüğünden ve atıf uygunluğundan yazarlar sorumludur.

(3) Deneysel veri, ölçüm sonucu, mikroskop görüntüsü, spektrum veya grafiklerin yapay zekâ ile üretilmesi ya da değiştirilerek gerçek ölçüm sonucuymuş gibi sunulması yasaktır. Makine öğrenmesi ve yapay zekâ tabanlı modellerle elde edilen tahmin ve simülasyon sonuçları; deneysel sonuçlardan açıkça ayrılarak ve kullanılan model, veri seti ve doğrulama yöntemi belirtilerek raporlanır.

(4) Yayımlanmamış sonuçlar, büyütme reçeteleri, proje bilgileri, hizmet alanlara ait veriler, kişisel veriler ve hakemlik amacıyla gönderilen eserler; Altyapı Müdürlüğünce güvenli olduğu onaylanmamış harici yapay zekâ hizmetlerine yüklenemez.

MADDE 12 – Danışmanlık ve Genç Araştırmacılara Karşı Sorumluluklar

(1) Öğrenci, bursiyer ve genç araştırmacılardan sorumlu öğretim üyeleri ve araştırmacılar; bu kişilerin araştırma ve yayın etiği, veri yönetimi, laboratuvar güvenliği ve yazarlık konularında bilgilendirilmesini sağlar, emeklerini adil biçimde tanır ve onları etiğe aykırı uygulamalara yönlendiremez.

(2) Öğrenci ve bursiyerlerin yayımlanmamış tez ve çalışmaları, sahibinin izni olmaksızın kaynak olarak kullanılamaz veya başkası adına yayımlanamaz.

(3) Öğrenci ve bursiyerler; burs, istihdam veya akademik değerlendirmeleri etkilenecek şekilde haksız yazarlık, veri devri veya görev dışı hizmet taleplerine maruz bırakılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler

MADDE 13 – Etiğe Aykırı Eylemler

(1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı başlıca eylemler şunlardır:

a) İntihal: Başkalarının özgün fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermek,

b) Sahtecilik: Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak; gerçekleştirilmemiş büyütme, fabrikasyon veya ölçümleri yapılmış gibi göstermek,

c) Çarpıtma: Araştırma kayıtlarını veya elde edilen verileri tahrif etmek; görüntü ve spektrum verilerini bulguyu değiştirecek biçimde işlemek; araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri

kullanılmış gibi göstermek; destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,

ç) Tekrar yayım: Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ya da performans değerlendirmelerinde ayrı yayınlar olarak sunmak,

d) Dilimleme: Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ya da performans değerlendirmelerinde ayrı yayınlar olarak sunmak,

e) Haksız yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı hâlde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek.

(2) Diğer etik ihlal türleri şunlardır:

a) Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını ya da CÜNAM altyapısının kullanıldığını belirtmemek,

b) Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tez veya çalışmaları sahibinin izni olmadan kaynak olarak kullanmak,

c) İncelemek veya hakemlik yapmak üzere görevlendirildiği bir eserde ya da proje önerisinde yer alan bilgileri, eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak veya kendi çalışmalarında kullanmak,

ç) Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak; LYS kaydı dışında cihaz kullanmak, ücretli hizmeti kayıt dışı yürütmek, cihaz kullanım sürelerini gerçeğe aykırı beyan etmek veya başkasına ait hesap ya da kimlik kartıyla erişim sağlamak,

d) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak etik ihlal isnadında bulunmak,

e) Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak,

f) Araştırma ve deneylerde çevreye ve ekolojik dengeye zarar vermek; tehlikeli gaz, kimyasal ve atıkların yönetimine ilişkin kuralları bilerek ihlal etmek veya iş sağlığı ve güvenliği kayıtlarını gerçeğe aykırı düzenlemek,

g) Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak,

ğ) Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili hükümlerine, ihracat kontrolüne ilişkin düzenlemeler dâhil, aykırı çalışmalarda bulunmak,

h) Yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlülüğüne uymamak,

ı) Diğer kişi ve kurumlardan veya hizmet alanlardan temin edilen numune, veri ve bilgileri izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bunların gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak,

i) Akademik atama ve yükseltmelerde, proje başvurularında ve performans değerlendirmelerinde bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak,

j) Ham verileri Madde 6'ya aykırı olarak saklamamak veya yok etmek ya da Etik Kurulca talep edilen kayıtları gerekçesiz olarak sunmamak,

k) Çıkar çatışmasını Madde 9'a aykırı olarak beyan etmemek veya gizlemek,

l) Üretken yapay zekâ araçlarını Madde 11'e aykırı olarak kullanmak,

m) Kurumsal adresi ve CÜNAM'ın adını Madde 7'ye aykırı olarak kullanmak,

n) Etik ihlal bildiriminde bulunan veya incelemede bilgi veren kişilere karşı misillemede bulunmak, inceleme sürecini etkilemeye çalışmak veya delilleri karartmak.

MADDE 14 – Etik İhlal Sayılmayan Hâller

(1) Bir başkasının özgün üslup ve ifadesinin aynen kullanılmaması şartıyla anonim bilgilerin, bilim alanlarının temel bilgilerinin, matematik teoremleri ve ispatları gibi önermelerin ve yaygın olarak bilinen büyütme ve ölçüm yöntemlerine ilişkin standart tanımların çalışmalarda kullanılması etik ihlal olarak değerlendirilemez.

(2) İyi niyetle yapılan ve fark edildiğinde gecikmeksizin düzeltilen hatalar, verilerin yorumlanmasındaki farklılıklar ve bilimsel görüş ayrılıkları tek başına etik ihlal sayılmaz.

(3) Kişinin, kendi önceki yayınlarına uygun atıf yaparak yöntem bölümlerinde sınırlı ölçüde benzer ifadeler kullanması, yayın organının politikasına aykırı olmamak kaydıyla etik ihlal sayılmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Etik Kurulun Oluşumu, Görevleri ve Çalışma Esasları

MADDE 15 – Etik Kurulun Oluşumu

(1) Etik Kurul, Altyapı Müdürünün önerisi üzerine Yönetim Kurulunca iki (2) yıl süreyle seçilen beş (5) asil ve iki (2) yedek üyeden oluşur. Asil üyeler;

a) CÜNAM'da görevli veya CÜNAM'a görevlendirilmiş öğretim üyeleri arasından, CÜNAM'ın kristal büyütme ve fabrikasyon, karakterizasyon ile teorik ve hesaplamalı çalışma alanlarını temsil edecek şekilde, en az biri profesör olmak üzere üç (3) üye,

b) CÜNAM'da görev yapan doktoralı araştırmacılar arasından bir (1) üye,

c) CÜNAM ile görev ilişkisi bulunmayan, tercihen Üniversitenin veya başka bir yükseköğretim kurumunun bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulunda görev yapmış ya da bu alanda deneyim sahibi bir (1) öğretim üyesi

olmak üzere belirlenir. Yedek üyeler, (a) ve (b) bentlerinde belirtilen nitelikleri taşıyanlar arasından seçilir.

(2) Altyapı Müdürü, Müdür Yardımcıları ve Yönetim Kurulu üyeleri Etik Kurulda görev alamaz.

(3) Birinci fıkradaki nitelikleri taşıyan yeterli sayıda kişi bulunmaması hâlinde eksik üyelikler, Üniversitenin veya diğer yükseköğretim kurumlarının ilgili alanlardaki öğretim üyeleri arasından tamamlanır.

(4) Etik Kurul üyeleri hakkında etik ihlalde bulunduklarına dair kesinleşmiş bir adli veya idari karar bulunmamalıdır.

(5) Görev süresi biten üye aynı usulle yeniden seçilebilir. İzinsiz ve özürsüz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan, en az altı ay süreyle izinli olan ya da CÜNAM ile istihdam veya görevlendirme ilişkisi sona eren üyenin üyeliği kendiliğinden sona erer. Etik kurallarına aykırı eylemi tespit edilen üyenin görevi, Yönetim Kurulunun bu konudaki kararının kendisine tebliği ile sona erer. Herhangi bir nedenle boşalan üyelik için kalan süreyi tamamlamak üzere aynı usulle yeni üye seçilir.

(6) Etik Kurul Başkanı, birinci fıkranın (a) bendinde sayılan profesör unvanlı üyeler arasından Yönetim Kurulunca seçilir. Başkan, üyeler arasından bir kişiyi başkan yardımcısı olarak belirler. Başkanın görevinin sona ermesiyle başkan yardımcılığı görevi de sona erer.

(7) Etik Kurulun sekretarya hizmetleri, Yönetim Kurulunca belirlenen hukuki destek ile Altyapı Müdürlüğü bünyesinde görevlendirilen personel tarafından yürütülür. Sekretarya personeli, edindiği bilgi ve belgeler bakımından Etik Kurul üyeleriyle aynı gizlilik yükümlülüğüne tabidir.

MADDE 16 – Etik Kurulun Görevleri

(1) Etik Kurulun görevleri şunlardır:

a) Bu Yönerge kapsamındaki etik ihlal iddialarını incelemek; inceleme kapsamında Altyapı Müdürlüğü aracılığıyla bilirkişi veya uzman görüşü almak, ilgili kişi ve kurumlarla yazışmalar yapmak, LYS, cihaz ve veri kayıtları dâhil gerekli bilgi ve belgeleri istemek,

b) İnceleme sonucunda hazırladığı İnceleme Raporunu Yönetim Kuruluna sunmak,

c) Başlatılmadan önce kendisine başvurulan ve insan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımayan araştırma, proje ve bilimsel etkinlikler hakkında Etik Uygunluk Görüşü vermek,

ç) Uluslararası proje başvurularında istenen etik öz değerlendirmeler, çift kullanım ve kötüye kullanım riskleri ile veri yönetim planları hakkında görüş bildirmek,

d) Araştırma ve yayın etiğine ilişkin eğitim ve farkındalık faaliyetlerini planlamak ve bunların düzenlenmesi için Altyapı Müdürlüğüne önerilerde bulunmak,

e) CÜNAM'ın araştırma ve yayın etiğine ilişkin iç düzenlemelerinin, form ve süreçlerinin geliştirilmesine yönelik öneriler hazırlamak,

f) Bir önceki yıla ait, kişisel bilgi içermeyen faaliyet özetini her yıl Ocak ayı sonuna kadar Yönetim Kuruluna sunmak.

MADDE 17 – Toplantı ve Karar Usulü

(1) Etik Kurul, Başkanın çağrısı üzerine gerektiği hâllerde ve her durumda yılda en az iki kez toplanır.

(2) Etik Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve karar alır. Başkanın katılmadığı toplantılara başkan yardımcısı başkanlık eder. Toplantıya katılamayan veya çekilmesi gereken asil üyenin yerine yedek üye, seçim sırasına göre katılır.

(3) Toplantılar, gizliliği ve güvenliği sağlanmış elektronik ortamda da yapılabilir.

(4) Kararlar, tartışmaya açıldıktan sonra oylanır ve toplantıya katılan üyelerce imzalanır. Çekimser oy kullanılamaz; karara muhalif kalan üye karşı oy gerekçesini yazmak zorundadır.

(5) Etik Kurul çalışmalarını bizzat yürütür; gerektiğinde alanında uzman bilirkişilerden görüş alabilir ve her dosya için üyelerden birini raportör olarak görevlendirebilir.

MADDE 18 – Tarafsızlık ve Çekilme

(1) Etik Kurul üyeleri;

a) Kendileri, eşleri ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hısımlarıyla,

b) Daha önce birlikte çalışma, yayın veya proje yürüttükleri ya da aralarında tez danışmanlığı ilişkisi bulunan kişilerle,

c) Doğrudan hiyerarşik amiri veya astı oldukları kişilerle,

ç) Aralarında husumet bulunan kişilerle,

d) Etik ihlal iddiasında bulundukları kişilerle

ilgili iddiaların görüşüldüğü toplantılara katılamaz.

(2) Çekilme sebebi bulunan üye durumu derhal Başkana yazılı olarak bildirir. İlgili veya başvuru sahibi de gerekçe göstererek üyenin reddini talep edebilir; ret talebi, hakkında talepte bulunulan üye katılmaksızın karara bağlanır.

(3) Çekilme veya ret nedeniyle toplantı yeter sayısının sağlanamaması hâlinde Yönetim Kurulu, yalnızca ilgili dosya ile sınırlı olmak üzere, Madde 15'teki nitelikleri taşıyan ve çekilme sebebi bulunmayan kişiler arasından geçici üye belirler.

(4) Etik Kurul üyeleri, sekretarya personeli, bilirkişi ve uzmanlar, inceleme sırasında edindikleri bilgi ve belgeleri açıklayamaz ve inceleme amacı dışında kullanamaz.

(5) Etik Kurul üyeleri ve bilirkişiler; inceledikleri dosyalarda yer alan patent başvurusu yapılmamış buluşlar, çip/fotonik maske tasarımları, kristal büyütme reçeteleri ve ticari sırlar için CÜNAM FSMH Yönergesi uyarınca 'Gizlilik ve Gizli Bilgi İhlal Etmeme Sözleşmesi' imzalar. İnceleme sürecinde edinilen sınai mülkiyet verilerinin üçüncü şahıslara aktarılması veya şahsi araştırmalarda kullanılması ağır etik ihlal sayılır; ilgili mevzuattan doğan hukuki ve cezai sorumluluk saklıdır.

MADDE 19 – Bilirkişi ve Uzman Görevlendirilmesi

(1) Aşağıdaki kişiler bu Yönerge kapsamında yapılan incelemelerde bilirkişi veya uzman olarak görevlendirilemez:

a) İlgilinin lisansüstü tez danışmanları ve doçentlik jürilerinde görev almış öğretim üyeleri,

b) CÜNAM'da görevli veya CÜNAM'a görevlendirilmiş kişiler ile ilgilinin kadrosunun bulunduğu yükseköğretim kurumunda görev yapan öğretim üyeleri,

c) İlgilinin eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hısımları,

ç) İlgili ile aralarında husumet bulunan ya da ilgiliyle ortak yayın veya projesi bulunan kişiler.

(2) İlgilinin çalıştığı bilim alanında öğretim üyesi bulunmaması hâlinde, en yakın bilim alanında çalışan öğretim üyeleri arasından bilirkişi görevlendirilebilir. Etik ihlal iddiasının hukuki anlam ve kapsamına ilişkin olarak hukukçu bilirkişi de görevlendirilebilir. Birden fazla bilirkişi atanması hâlinde her bilirkişi ayrı rapor düzenler.

(3) Bilirkişiler, dosya kendilerine ulaştığı tarihten itibaren en geç bir (1) ay içinde raporlarını Etik Kurulca belirlenen formata uygun olarak hazırlayıp gönderir. Bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere en çok bir (1) ay uzatılabilir.

(4) İntihal iddialarında benzerlik tarama programı raporları tek başına karar gerekçesi olarak kullanılamaz; benzerliklerin niteliği, kapsamı ve atıf durumu ayrıca değerlendirilir.

(5) Metin, kod veya görsel içeriklerin üretken yapay zekâ araçları ile etik dışı biçimde oluşturulduğu iddialarında; benzerlik tarama yazılımlarının yanı sıra yapay zekâ tespit algoritmaları ve konunun uzmanı bilişim/yazılım bilirkişi raporları birlikte değerlendirilir; yapay zekâ tespit araçlarının çıktıları tek başına karar gerekçesi olarak kullanılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Başvuru, İnceleme ve Karar Süreci

MADDE 20 – Başvuru

(1) Etik ihlal iddiaları, EK-1'de yer alan "Etik İhlal Bildirim Formu" ile ve iddiayı destekleyen bilgi ve belgelerle birlikte Altyapı Müdürlüğüne yazılı olarak veya Müdürlükçe bu amaçla belirlenen kurumsal elektronik posta adresine iletilir. Başvurular sekretarya tarafından en geç beş (5) iş günü içinde kayda alınır; her başvuru için ayrı dosya açılır ve dosya Etik Kurul Başkanına iletilir.

(2) Başvuru sahibinin kimlik ve iletişim bilgilerini içermeyen başvurular kural olarak işleme alınmaz. Ancak somut bilgi ve belgeye dayanan ve ciddi nitelik taşıyan iddialar hakkında Etik Kurul re'sen inceleme başlatabilir.

(3) Etik Kurul; yayın organlarının düzeltme veya geri çekme bildirimleri, fon sağlayıcı kuruluşların bildirimleri ve kamuoyuna yansıyan ciddi iddialar üzerine de re'sen inceleme başlatabilir.

(4) Başvuru sahibinin kimliği, ilgilinin savunma hakkını kullanabilmesi için zorunlu olmadıkça gizli tutulur.

MADDE 21 – Yetki ve Diğer Kurumlarla İş Birliği

(1) Etik Kurul, CÜNAM bünyesinde 6550 sayılı Kanun uyarınca istihdam edilen personel hakkındaki iddiaları bu Yönerge hükümlerine göre inceler.

(2) CÜNAM'a görevlendirilen öğretim elemanları ile CÜNAM altyapısını kullanan lisansüstü öğrenciler hakkındaki iddialarda karar yetkisi, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi uyarınca ilgilinin eylemi gerçekleştirdiği sırada bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumuna aittir. Bu durumda Etik Kurul, iddianın CÜNAM faaliyetleriyle ilgili yönlerine ilişkin ön inceleme yaparak tespitlerini içeren rapor ve dosyayı Altyapı Müdürlüğü aracılığıyla ilgili yükseköğretim kurumuna gönderir. CÜNAM'ın kendi yetki alanında kalan tedbirleri alma yetkisi saklıdır.

(3) Devam eden bir doçentlik başvurusu bulunduğu belirtilen kişiler hakkındaki iddialarda, devam eden başvurunun bulunup bulunmadığı Üniversite aracılığıyla Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına derhal sorulur; devam eden başvurunun bulunduğunun bildirilmesi hâlinde iddialarla ilgili tüm bilgi ve belgeler Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına gönderilir.

(4) Altyapı Müdürü ve Müdür Yardımcıları hakkındaki iddialar Etik Kurulda incelenmez; bu iddialar sekretarya tarafından doğrudan Yönetim Kuruluna iletilir. Yönetim Kurulu üyeleri hakkındaki iddialar, ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirilmek üzere Araştırma Altyapıları Komisyonuna ve ilgilinin kadrosunun bulunduğu kuruma bildirilir.

(5) Dış kullanıcılar hakkındaki iddialarda Etik Kurul, CÜNAM altyapısının kullanımına ilişkin yönleri inceler ve tespitlerini gereği için ilgilinin bağlı bulunduğu kurum veya kuruluşa bildirir.

(6) TÜBİTAK veya diğer fon sağlayıcı kuruluşlarca desteklenen projelere ilişkin iddialar, bu kuruluşların etik mevzuatı ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla ilgili kuruluşa da bildirilir.

(7) İnsan veya hayvan deneyleri ile klinik araştırmalara ilişkin iddialar Üniversitenin yetkili etik kuruluna iletilir.

MADDE 22 – Ön İnceleme

(1) Etik Kurul, dosyanın kendisine ulaştığı tarihten itibaren en geç otuz (30) gün içinde ön inceleme yaparak;

a) Yetkili olmadığı iddiaların Madde 21 uyarınca yetkili mercie gönderilmesine,

b) Soyut, genel nitelikte veya somut bilgi ve belgeye dayanmayan iddialar ile Madde 26 kapsamında daha önce esası hakkında karar verilmiş iddialar hakkında işlem yapılmamasına,

c) Diğer hâllerde esasa ilişkin inceleme başlatılmasına

karar verir. Ön inceleme kararı gerekçesiyle birlikte başvuru sahibine bildirilir.

(2) Etik Kurul, delillerin korunması amacıyla ilgili LYS kayıtlarının, ham veri dosyalarının ve proses kayıtlarının değiştirilmeksizin muhafaza altına alınmasını Altyapı Müdürlüğünden talep edebilir. Bu tedbir, ilgilinin devam eden araştırma faaliyetlerini gereğinden fazla kısıtlamayacak şekilde uygulanır.

MADDE 23 – Savunma ve İnceleme

(1) Hakkında esasa ilişkin inceleme başlatılan ilgiliye iddialar ve dayanak belgelerin bir örneği verilerek yazılı savunması istenir. İlgili, savunma istem yazısının kendisine ulaştığı tarihten itibaren on beş (15) gün içinde savunmasını verir. Bu süre içinde savunma verilmemesi hâlinde, bu durumun

savunma istem yazısında belirtilmiş olması koşuluyla Etik Kurul diğer bilgi ve belgelere dayanarak karar verebilir.

(2) İlgili, iddiaları içeren evrakın bir örneğini talep ederek, Etik Kurulca savunma istenmesine ilişkin bir karar alınmasını beklemeksizin de yazılı savunmasını sunabilir. Bu hâlde incelemeye yeniden savunma istenmeksizin devam edilebilmesi için, evrakın teslimine ilişkin tutanakta teslim tarihinden itibaren on beş (15) gün içinde savunma verilmemesi hâlinde diğer bilgi ve belgelere dayanılarak karar verileceğinin açıkça belirtilmesi şarttır.

(3) Etik Kurul gerekli gördüğü hâllerde ilgilinin sözlü savunmasını alabilir; başvuru sahibini, tanıkları ve ilgili diğer kişileri dinleyebilir. Sözlü beyanlar tutanağa bağlanarak imza altına alınır.

(4) Etik Kurul; ham verileri, laboratuvar defterlerini, LYS ve cihaz kullanım kayıtlarını, büyütme ve proses log dosyalarını, hizmet kayıtlarını, yazışmaları ve yayın süreçlerine ilişkin belgeleri inceleyebilir. Kişisel veri içeren kayıtlara erişim, inceleme amacıyla sınırlı ve ölçülü olarak 6698 sayılı Kanun hükümlerine uygun biçimde gerçekleştirilir.

(5) Esasa ilişkin inceleme, başlatıldığı tarihten itibaren en geç doksan (90) gün içinde tamamlanır. Bilirkişi incelemesi gibi zorunlu hâllerde bu süre, gerekçesi belirtilerek bir defaya mahsus olmak üzere en çok altmış (60) gün uzatılabilir; uzatma kararı ilgiliye ve başvuru sahibine bildirilir.

MADDE 24 – İnceleme Raporu ve Karar

(1) Etik Kurul, inceleme sonucunda iddiaları, toplanan delilleri, ilgilinin savunmasını, bilirkişi görüşlerini, değerlendirmesini ve ulaştığı sonucu içeren gerekçeli bir İnceleme Raporu düzenler. Etik ihlal tespit edilmesi hâlinde raporda ihlalin türü ve ağırlığı ile Madde 28 kapsamında önerilen yaptırım ve tedbirler belirtilir.

(2) Etik Kurulun nihai kararı niteliğindeki İnceleme Raporu, en geç yedi (7) iş günü içinde Yönetim Kuruluna sunulur. Yönetim Kurulu raporu otuz (30) gün içinde görüşerek onaylar veya gerekçesini belirterek farklı bir karar alır. İlgili ile Madde 18 kapsamında ilişkisi bulunan Yönetim Kurulu üyeleri görüşme ve oylamaya katılamaz.

(3) Yönetim Kurulu kararı gerekçesiyle birlikte ilgiliye tebliğ edilir; başvuru sahibine ise yalnızca incelemenin sonucu hakkında bilgi verilir.

MADDE 25 – İtiraz

(1) İlgili, Yönetim Kurulu kararına tebliğ tarihinden itibaren on beş (15) gün içinde gerekçeli olarak Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü hâllerde Etik Kurulun görüşünü alarak itirazı en geç otuz (30) gün içinde karara bağlar.

(2) İtiraz üzerine verilen karar kesindir; ilgilinin yargı yoluna başvurma hakkı saklıdır.

(3) İtiraz süresi geçmeden veya itiraz karara bağlanmadan yaptırım uygulanmaz. Ancak delillerin, üçüncü kişilerin haklarının ve altyapı güvenliğinin korunmasına yönelik geçici tedbirler uygulanabilir. İş sözleşmesinin feshine ilişkin kanuni süreler saklıdır; fesih gerektirebilecek hâllerde Yönetim Kurulu, 4857 sayılı İş Kanununun 26 ncı maddesindeki süreleri gözeterek karar verir.

MADDE 26 – Yeniden İnceleme

(1) Etik Kurulca daha önce incelenerek esası hakkında karar verilen eserlere ilişkin aynı iddialarla yapılan başvurularda yeniden inceleme yapılamaz. Bu hâlde eserlerin ve eserlere ilişkin iddiaların tamamen aynı olduğunun Etik Kurulca tespit edilmesi şarttır.

MADDE 27 – Etik Uygunluk Görüşü

(1) Etik Uygunluk Görüşü; anket, görüşme ve kullanıcı değerlendirmesi gibi insan katılımcılardan veri toplanan ancak deney niteliği taşımayan çalışmalar, kişisel veri işlenen araştırmalar, çift kullanım veya kötüye kullanım riski taşıyan çalışmalar ile yayın organı veya fon sağlayıcı kuruluşun etik kurul görüşü talep ettiği diğer çalışmalar için alınır.

(2) Başvuru, çalışmanın başlamasından önce proje yürütücüsü veya sorumlu araştırmacı tarafından EK-3'te yer alan "Etik Uygunluk Görüşü Başvuru Formu" ile yapılır. Tez çalışmalarında başvuru danışmanın imzasıyla yapılır.

(3) Etik Kurul başvuruyu en geç otuz (30) gün içinde değerlendirerek "uygundur", "düzeltme yapılması kaydıyla uygundur" veya "uygun değildir" şeklinde gerekçeli karar verir. Karar başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.

(4) Etik Uygunluk Görüşü verildiği çalışma ile sınırlıdır ve geriye dönük olarak verilmez. Çalışmanın amaç, yöntem veya kapsamında esaslı değişiklik yapılması hâlinde yeniden başvuru yapılır. Görüş, araştırmacıların etik ve hukuki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(5) Görevlendirilmiş öğretim elemanlarının ve lisansüstü öğrencilerin çalışmalarında Üniversitenin veya ilgili yükseköğretim kurumunun etik kurullarının yetkisi saklıdır. Aynı çalışma için bu kurullardan alınmış onay bulunması hâlinde ayrıca Etik Uygunluk Görüşü alınması gerekmez.

ALTINCI BÖLÜM

Yaptırımlar, Bildirimler ve Kayıtlar

MADDE 28 – Yaptırım ve Tedbirler

(1) Etik ihlal tespit edilen kişiler hakkında; ihlalin niteliği ve ağırlığı, kast veya ihmal derecesi, tekrarı, verdiği zarar, ilgilinin incelemeye katkısı ve ihlali giderme çabası dikkate alınarak aşağıdaki yaptırım ve tedbirlerden biri veya birkaçı uygulanır:

a) Yazılı uyarı ve araştırma ve yayın etiği eğitimine katılma yükümlülüğü,

b) İlgili yayının düzeltilmesi, yayından CÜNAM adresinin kaldırılması veya yayının geri çekilmesi için yayın organına başvurulması ve sürecin ilgilinin sorumluluğunda takibi,

c) CÜNAM altyapısına ve LYS üzerindeki cihaz kullanım yetkilerine erişimin on iki (12) aya kadar askıya alınması veya iptali,

ç) Belirli bir süre CÜNAM kaynaklı burs, ödül, teşvik ve yurt içi ya da yurt dışı görevlendirme desteklerinden yararlandırılmama ve ihlalin performans değerlendirmesine yansıtılması,

d) CÜNAM personeli hakkında iş sözleşmesi, CÜNAM Personel Yönergesi ve iş mevzuatı uyarınca işlem yapılması veya iş sözleşmesinin feshi,

e) Görevlendirilmiş personelin CÜNAM'daki görevlendirmesinin sona erdirilmesi ve durumun kadrosunun bulunduğu kuruma bildirilmesi,

f) Dış kullanıcılarla yapılan hizmet veya kullanım sözleşmelerinin feshi ve ilgilinin bağlı bulunduğu kurum veya kuruluşa bildirimde bulunulması,

g) Suç teşkil edebilecek eylemler bakımından yetkili makamlara bildirimde bulunulması ve CÜNAM'ın uğradığı zararın tazmini için hukuki yollara başvurulması.

(2) Etiğe aykırı eyleme konu eserle daha önce CÜNAM'da bir görev, ödül, teşvik veya destek elde edilmişse, bunların geri alınıp alınmayacağı da değerlendirilir.

(3) Etiğe aykırı eylemlerin gerçekleşmesi hâlinde asıl müellifin, zarar gören veya hakları olumsuz etkilenen kişi ve kuruluşların rıza göstermesi ilgililerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

MADDE 29 – Bildirimler

(1) Görevlendirilmiş öğretim elemanları ve Üniversite öğrencileri hakkında kesinleşen etik ihlal kararları en geç bir (1) ay içinde Üniversite Rektörlüğüne bildirilir.

(2) Etik ihlal tespit edilmesi hâlinde ilgili yayının ortak yazarlarının görev yaptıkları kurum ve kuruluşlara, projeyi destekleyen kuruluşa ve gerekli hâllerde yayının yayımlandığı yayın organına bilgi verilir. Bildirimler, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 8 inci maddesindeki aktarım şartları çerçevesinde ve gerekli bilgilerle sınırlı olarak yapılır.

(3) Madde 21 uyarınca yetkili kurumlarca verilen kararlar, CÜNAM bakımından alınacak tedbirlerin değerlendirilmesi amacıyla Altyapı Müdürlüğünce takip edilir.

MADDE 30 – Bildirimde Bulunanların Korunması

(1) İyi niyetle etik ihlal bildiriminde bulunan, incelemeye bilgi veya belge sunan ya da tanıklık eden kişiler bu nedenle hiçbir şekilde olumsuz muameleye maruz bırakılamaz. Bu kişilere yönelik misilleme niteliğindeki eylemler etik ihlal olarak değerlendirilir.

(2) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak etik ihlal isnadında bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında da bu Yönerge hükümleri uygulanır.

(3) İnceleme sonucunda hakkında etik ihlal bulunmadığına karar verilen kişinin talebi hâlinde bu sonuç, incelemeden haberdar olan kişi ve kurumlara bildirilir.

MADDE 31 – Gizlilik ve Kayıtlar

(1) Etik Kurulun incelemeleri ve kararları, genel düzenlemeler dışında gizlidir. Etik Kurulun tespitleri hakkında bu Yönergede belirtilen kişi ve kurumlar ile başvuru sahibi dışındakilere bilgi verilmez.

(2) Etik Kurul dosyaları ve kararları, gizlilik ilkesine uygun olarak, yalnızca Etik Kurul Başkanı, sekretarya ve Altyapı Müdürünce yetkilendirilen kişilerin erişebileceği fiziksel veya elektronik ortamda en az on (10) yıl süreyle saklanır.

(3) Etik Kurul faaliyetlerine ilişkin kişisel bilgi içermeyen istatistikî veriler (başvuru sayısı, ihlal türleri, sonuçlanma süreleri, verilen eğitimler ve Etik Uygunluk Görüşleri) CÜNAM yıllık faaliyet raporunda yer alır.

YEDİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

MADDE 32 – Eğitim ve Farkındalık

(1) CÜNAM'da göreve başlayan personel, görevlendirilen araştırmacılar, bursiyerler ve öğrenciler, göreve veya çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç üç (3) ay içinde araştırma ve yayın etiği oryantasyon eğitimini tamamlar ve EK-2'de yer alan taahhütnameyi imzalar. İç kullanıcılara LYS üzerinden cihaz kullanım yetkisi tanımlanırken bu eğitimin tamamlanmış olması da dikkate alınır.

(2) Dış kullanıcılar, hizmet veya cihaz kullanım başvurusu sırasında bu Yönergenin ilgili hükümlerine uyacaklarını beyan eder.

(3) Altyapı Müdürlüğü, Etik Kurulun önerileri doğrultusunda her yıl en az bir araştırma ve yayın etiği eğitimi düzenler. Journal Club toplantılarında yılda en az bir oturum, araştırma ve yayın etiğine ilişkin örnek olayların değerlendirilmesine ayrılır.

MADDE 33 – Diğer Düzenlemelerle İlişki ve Hüküm Bulunmayan Hâller

(1) Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması amacıyla yayın süreçlerinin ertelenmesi, buluş bildirimi ve ticari sırların korunmasına ilişkin hususlarda CÜNAM Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları (FSMH) Yönetimi, Değerlendirilmesi ve Ticarileştirilmesi Yönergesi hükümleri uygulanır.

(2) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hâllerde; 6550 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelik hükümleri ile Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi hükümleri kıyasen uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1 – Etik Kurulun İlk Oluşumu

(1) Etik Kurul, bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç (3) ay içinde oluşturulur.

GEÇİCİ MADDE 2 – Mevcut Personelin Uyumu

(1) Bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihte CÜNAM'da görev yapan personel, görevlendirilmiş araştırmacılar, bursiyerler ve öğrenciler; Madde 32'de belirtilen eğitimi ve EK-2'de yer alan taahhütnameyi yürürlük tarihinden itibaren altı (6) ay içinde tamamlar.

MADDE 34 – Yürürlük

(1) Bu Yönerge, CÜNAM Yönetim Kurulu tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 35 – Yürütme

(1) Bu Yönerge hükümlerini CÜNAM Yönetim Kurulu adına Altyapı Müdürü yürütür.

SCÜ Kampüsü
Nanofotonik Uygulama
Ve Araştırma Merkezi
58140/Sivas

cunam@cumhuriyet.edu.tr

nanofotonik.cumhuriyet.edu.tr

+90 346 487 40 76

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
NANOFOTONİK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (CÜNAM)

EK-1

ETİK İHLAL BİLDİRİM FORMU

I. Başvuru Sahibine İlişkin Bilgiler

Ad Soyad:

Kurum / Birim / Unvan:

E-posta / Telefon:

II. Hakkında İddiada Bulunulan Kişi(ler)

Ad Soyad:

Kurum / Birim:

CÜNAM ile İlişkisi: ☐Personel ☐Görevlendirilmiş ☐Öğrenci / Bursiyer ☐Dış Kullanıcı ☐Diğer

Bilindiği kadarıyla devam eden doçentlik başvurusu: ☐Var ☐Yok ☐Bilinmiyor

III. İddiaya İlişkin Bilgiler

İddia edilen ihlal türü (Yönerge Madde 13): ☐İntihal ☐Sahtecilik ☐Çarpıtma ☐Tekrar yayım ☐Dilimleme ☐ Haksız yazarlık ☐Veri ve kayıt bütünlüğü ☐Kaynakların amaç dışı kullanımı ☐Gizlilik ihlali ☐Çıkar çatışması ☐ Diğer: ……

İlgili eser / proje / hizmet (künye, DOI, proje no, numune kodu):

Eylemin tarihi veya dönemi:

İddianın açıklaması:

(Gerekirse ek sayfa kullanınız.)

Ekler (belge listesi):

Bu formda verdiğim bilgilerin doğru olduğunu, iddiamı iyi niyetle ve elimdeki bilgi ve belgelere dayanarak ilettiğimi; dayanaksız, yersiz ve kasıtlı isnatların CÜNAM Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurul Yönergesi kapsamında etik ihlal sayıldığını bildiğimi beyan ederim.

Başvuru Sahibi (Ad Soyad)	Tarih	İmza

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
NANOFOTONİK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (CÜNAM)

EK-2

ARAŞTIRMA ETİĞİ TAAHHÜTNAMESİ VE ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYAN FORMU

I. Kişisel Bilgiler

Ad Soyad:

Unvan / Görev:

CÜNAM ile İlişkisi: ☐Personel ☐Görevlendirilmiş ☐Öğrenci / Bursiyer ☐Ziyaretçi Araştırmacı

Beyan Türü: ☐Göreve başlangıç ☐Yıllık beyan (Ocak) ☐Güncelleme

II. Çıkar Çatışması Beyanı

Şirket ortaklığı / hisse (akademik şirket dâhil):

Danışmanlık, istihdam veya ücretli görevler:

Lisans, telif veya patent gelirleri:

CÜNAM ile iş ilişkisi bulunan kişi veya kurumlarla yakınlık ilişkisi:

Diğer:

☐Beyan edilmesi gereken herhangi bir çıkar çatışmam bulunmamaktadır.

III. Taahhüt

CÜNAM Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurul Yönergesini okuduğumu ve anladığımı; araştırma verilerini doğru ve eksiksiz kaydedeceğimi ve ham verileri Yönergede belirtilen süre boyunca kurumsal sistemlerde saklayacağımı; yazarlık, kurumsal adres ve teşekkür kurallarına uyacağımı; gizli bilgileri, hizmet alanlara ait numune ve verileri yetkisiz kişilerle ve onaylanmamış harici yapay zekâ hizmetleriyle paylaşmayacağımı; LYS ve kartlı geçiş sistemlerini yalnızca kendi adıma ve kurallara uygun olarak kullanacağımı; çıkar çatışmalarımı zamanında beyan edeceğimi ve Yönergeye aykırı davranmam hâlinde Yönergede öngörülen yaptırımların uygulanabileceğini kabul ve taahhüt ederim.

Beyan Sahibi (Ad Soyad)	Tarih	İmza

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
NANOFOTONİK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (CÜNAM)

EK-3

ETİK UYGUNLUK GÖRÜŞÜ BAŞVURU FORMU

I. Başvuru Sahibi ve Araştırma Ekibi

Sorumlu Araştırmacı / Proje Yürütücüsü:

Kurum / Birim / Unvan:

E-posta / Telefon:

Araştırma Ekibi (ad soyad, unvan, görev):

Tez çalışması ise Danışman ve Öğrenci:

II. Çalışmaya İlişkin Bilgiler

Çalışmanın Başlığı:

Çalışmanın Türü: ☐Proje ☐Tez ☐Makale / Bildiri ☐Bilimsel Etkinlik ☐Diğer

Destekleyen Kuruluş / Program ve Başvuru-Proje No:

Planlanan Başlangıç ve Bitiş Tarihleri:

Amaç ve yöntemin özeti:

(En fazla 250 kelime; gerekirse ek sayfa kullanınız.)

III. Etik Değerlendirme Alanları

(Her soru için ilgili kutuyu işaretleyiniz. "Evet" yanıtlarında; onam yöntemi, anonimleştirme ve KVKK uyumu, ihracat kontrolü, gizlilik, çevre güvenliği ve yapay zekâ kullanım amacı gibi hususlara ilişkin açıklama ve önlemleri aşağıdaki alanda belirtiniz.)

1. İnsan katılımcılardan (anket, görüşme vb.) veri toplanacak mı? ☐Evet ☐Hayır

2. Kişisel veri işlenecek mi? ☐Evet ☐Hayır

3. Çift kullanım veya kötüye kullanım riski var mı? ☐Evet ☐Hayır

4. Yurt dışına numune, veri, reçete veya teknik bilgi aktarımı söz konusu mu? ☐Evet ☐Hayır

5. Gizli bilgi, ticari sır veya yayın kısıtı içeren bir sözleşme var mı? ☐Evet ☐Hayır

6. Tehlikeli gaz, kimyasal veya atık kaynaklı çevresel risk var mı? ☐Evet ☐Hayır

7. Üretken yapay zekâ veya makine öğrenmesi araçları kullanılacak mı? ☐Evet ☐Hayır

8. Ekipte beyan edilmesi gereken bir çıkar çatışması var mı? ☐Evet ☐Hayır

"Evet" yanıtlarına ilişkin açıklamalar ve alınacak önlemler:

Veri yönetimi ve paylaşım planı (saklama yeri, süresi, açık erişim durumu):

IV. Ekler

☐Araştırma önerisi / proje metni ☐Veri toplama araçları (anket formu vb.) ☐Bilgilendirilmiş onam formu ☐ Kurum izinleri ☐Diğer: ……

Bu formda verilen bilgilerin doğru ve eksiksiz olduğunu, çalışmayı Etik Kurulun vereceği görüş ve CÜNAM Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurul Yönergesi hükümleri doğrultusunda yürüteceğimizi ve çalışmada esaslı bir değişiklik olması hâlinde Etik Kurula yeniden başvuracağımızı beyan ederiz.

Sorumlu Araştırmacı / Danışman (Ad Soyad)	**Tarih**	**İmza**

Etik Kurul kullanımına ayrılmıştır

Başvuru No: …… Karar Tarihi ve No: ……

Karar: ☐Uygundur ☐Düzeltme yapılması kaydıyla uygundur ☐Uygun değildir